

Vanemuise teatri visioon 2009-2013

Koostanud: Paavo Nõgene

Tartu, 2009 märts

1. Põhimõte
2. Ülesanded ja eesmärgid
  - 2.1. Draama
  - 2.2. Ballett
  - 2.3. Koor ja orkester
  - 2.4. Kirjandusala
    - 2.4.1. välissuhted
  - 2.5. Turundus
  - 2.6. Etendustegevuse koordineerimisosakond
  - 2.7. Administratsioon
    - 2.7.1. Raamatupidamine ja personalijuhtimine
    - 2.7.2. Haldus
    - 2.7.3. Peaadministraatori teenistus
  - 2.8. Lavatehniline osakond
    - 2.8.1. Lavatehnilise osakonna administratsioon
    - 2.8.2. Lavameistrid
    - 2.8.3. Kostüümiala
    - 2.8.4. Dekoratsiooniala
    - 2.8.5. Valgusala
    - 2.8.6. Heli- ja videoala
    - 2.8.7. Rekvisiidiala
    - 2.8.8. Jumestusala
  - 2.9. Sadamateater
3. Kokkuvõte

1. Põhimõte

Vanemuise teatri ülesandeks on Eesti suurima riikliku teatrina pakkuda kõikidele eestimaalastele, Eesti külalistele ning välismaal Eestist huvitatuile kõrgetasemelisi ja mitmekülgseid etendusi ja kontserte.

Eesmärgiks on jätkata teatri stabiilset ning kindlasuunalist arengut, milleks tuleb jätkata läbipaistvat juhtimist ja võimaldada kogu kollektiivile stabiilne, kindel, loominguline ning turvaline töökeskkond.

Vanemuise teater on Eesti ainuke kolmežanriteater ning selleks peab Vanemuise teater jääma ka tulevikus.

Vanemuise teatri eesmärgiks on säilitada ühtlaselt kõrge kunstiline tase kõikides žanrites, olles väga laia ja sobiva repertuaarivalikuga teater kõigile.

Vanemuise teatri repertuaari valiku põhieesmärgiks on katta kõiki huvigruppe, et iga teatrist huvitatud kodanik leiaks endale repertuaarist midagi meelepärast.

2. Ülesanded ja eesmärgid

Vanemuine jätkab mitmežanrilise teatrina (draama, ballett, muusika).

Vanemuise teater jätkab eesmärgiga hoida saavutatud publiku arvu eesmärgiga suurendada külastajate arvu 200 000 külastajani sise- ja väliturismi ning väljasõiduetenduste arvelt. Külastajate hulga suurendamisel mängib olulist rolli teatri laienev etendustegevus Tallinnas. Juhul kui teatri etendustegevuse laiendamine Tallinnas õnnestub, siis on realistlik saavutada 5 aasta perspektiivis Vanemuise teatri külastajate arvuks ka 250 000 külastust / aastas

Teater jätkab aktiivset külalisedendustegevust maakondadesse, teistesse Eesti linnadesse ja välisriikidesse. Teater on seadnud 2010 aastal eesmärgiks saada väljaspool Tartut toimuva etendustegevuse raames vähemalt 40 000 külastajat, mis on ka eesmärgiks järgneval neljal aastal ja pigem tendentsiga külastajate arvu suurenemisele. Teater soovib anda kõrgekvaliteedilisi teatrielamusi 12 kuud aastas, mida on võimalik saavutada tänu mitmežanrilisusest võimalduvast paindlikust puhkusegraafikust töötajatel. Käesoleval aastal annab teater etendusi 12 kuud aastas ning olenevalt repertuaaripoliitikast on sooviks 12 kuud aastas etenduste andmist rakendada ka edaspidi.

Välisriikide teatritega on loodud püsivad suhted, mida peab hoidma. Teater annab külalisedendusi välisriikides ning osaleb festivalidel. Koostöös partneritega jätkame koostööd, et vahetada lavastajaid, kunstnikke, lavatehnilist ja lavaloomingulist personali teadmiste ja vilumuste omandamiseks. Vanemuise teater jätkab Opera Europe liikmena, et olla paremini kursis maailma ooperiteatrites toimuvaga ning luua uusi suhteid koostööks nii teatrite kui publikuga.

Teater Vanemuine on alustanud aktiivselt teatri ajaloo jäädvustamisega, andes välja CD ja DVD plaate ning erinevaid ajaloolisi trükiseid, mis jäädvustavad teatri tänased tegevused ajalukku. 2009 aastal andis teater välja ülimahuka balletiajalugu käsitleva raamatu koos DVD plaadiga, mis tutvustab Vanemuise Balleti ajalugu läbi 70 aasta. 2010 aastal – Eesti rahvusliku teatri 140 sünnipäeval, annab Vanemuine välja juubelialbumi Vanemuine 140, mis võtab kokku kümnendite kaupa kogu Vanemuise teatri ajaloo.

Teatri eesmärgiks on pakkuda vabaõhuprojekte kõikides oma žanrites.

Tartu linnas kasutab teater pidevalt kolme maja – Suur Maja, Väike Maja ja Sadamateater. Kolme maja tehnilist sisustust uuendatakse pidevalt, et vastata võimalikult palju kaasaja tehnilistele nõuetele.

Teater peab oluliseks, et Eesti Vabariik leiab võimalused väikese maja kapitaalremondiks. Teater on algatanud kinnistu Vanemuise tänav 6 detailplaneeringu muudatuse, soovimaks leida võimalusi lisatööpindade ja uue blackbox saali ehitamiseks Vanemuise suure maja juurde, lõpetades perspektiivis rendilepingu Sadamateatriga. Uue blackbox ja orkestri proovisaali ehitus annab paremad võimalused publikule ja teatritöötajatele. Samuti on pikemas perspektiivis teatri omanikule – Eesti riigile, pidada üleval endale kuuluvat saali, kui rendisaali.

Teater on suurendanud püsirepertuaaris olevate balleti- ja ooperilavastuste nimistut ning jätkame seda ka edaspidi. Teater on saavutanud repertuaari planeerimisel varasemalt seatud eesmärgid.

Vanemuise teatri eesmärgiks on suurendada edaspidi laste- ja noortelavastuste osakaalu ning selle eesmärgi täitmine on seatud kohustuseks loomingulistele juhtidele aastatel 2009-2011

Teater Vanemuine on tellinud ja tellimas ka edaspidi algupärandeid kõikides žanrites. Viimase aasta jooksul on lavale jõudnud algupärandid nii draama, muusika kui tantsužanris. Teater on tellimas aastaks 2010 Eesti heliloojalt algupärasest Eesti lasteoperit.

Teater on hüppeliselt suurendanud noortetöö osakaalu teatris ja saanud seeläbi ka avaliku tunnustuse osaliseks Tartu linnas. Noortetöö on teatrile strateegiliselt oluline tegevus ja selle osakaalu suurendatakse iga aasta läbi erinevate noorteprogrammide, noorteloengute ja haridusprogrammide läbi.

Saalide täituvus protsenti soovime hoida umbes 75-80% piirimail, mis on tänastes tingimustes reaalne

Teater on teinud olulisi muutusi finantsplaanides, seoses üleilmse majandussurutisega ning järgib ranget eelarvepoliitikat. Teater kasutab väga konservatiivset eelarvepoliitikat ning hoiab seda ka tulevikus.

Teatril on mahukad koostöölepingud erasektoriga, kes toetavad Vanemuise teatrit ja teatri arengut ka edaspidi.

2.1. Draama

Vanemuise draamasektor on elanud läbi uuenduskuuri ning meie trupis on toimunud loomulikke liikumisi, mis on väga normaalne, tavapärane ning truppi värskendav. Trupiga on liitunud uusi näitlejaid, lavastajaid.

Vanemuise draamarepertuaar peab sisaldama lavastusi kõikidele vanusegruppidele (pensionärid, täiskasvanud, noored, lapsed). Samuti on mõeldav liigitada lavastusi ka nõudlikumale ning vähemnõudlikumale publikule. Ka see liigitus ning tasakaal on kindlasti uuslavastuste planeerimisel oluline ning täna saame öelda, et meie repertuaarist on võimalik leida sobiv kõigil huvilistel ning sihtgruppidel.

Igal hooajal tuuakse välja keskmiselt 6-7 uut lavastust, millest vähemalt üks on lastelavastus ning kaks-kolm on suurekoosseisulised lavastused. Repertuaaris on eesti algupärand, lastelavastused, komöödiad, maailmakirjanduse klassikasse kuuluvat lavastused ja lavastused kas eesti või maailma uuemast dramaturgiast.

Soovime jätkata traditsiooni, et draamatrupiga töötavad igal aastal erinevad lavastajad nii Eestist kui välismaalt. Püsikoosseisus jätkab koosseisulise lavastajana Ain Mäeots, Robert Annus, Eva Klemets

Tavapäraselt on draamatrupi kasutada Suures majas: garderoobid; draamajuhi kabinet, puhketuba, dušširuumid. Väikeses majas näitlejate garderoobid, puhkenurk (etteaste ooteruum).

2.2. Ballett

Vanemuise teatri balletitrupp koosneb 38 tantsijast, 14 riigist. Balletirepertuaar on avar ja lai ning täidab ühe klassikalise balletiteatri nõuded. Repertuaaris on lasteballett, üks vaatemänguline showballett, moderntantsu projekt, klassikalised balletilavastused. Balletitrupp osaleb vastavalt vajadusele ooperi-, opereti-, muusikali- ja ka draamalavastustes. Samuti on balletižanrisse lisandunud algupärane Oskar Luts „Kevade“ ainetel, mis saanud ka suure tunnustuse osaliseks.

2009 aasta suvel viib Vanemuise teater esmakordselt Eestis balletitrupi suurele vabaõhulavale ning annab Vanemuise Ballett 70 raames suurejoonelise tasuta balletigala Tartu Lauluväljakul, koos külalisteatrite esindajatega.

Igal hooajal on kutsutud vähemalt üks välislavastaja, vajadusel koos meeskonnaga ning külalissolistid vastava repertuaari olemasolul.

Balletitrupi kasutada on Suures Majas üks balleti treeningsaal, üks polüfunktsionaalne saal, garderoobid, dušširuumid ja pesumasinaga pesuruum. Väikeses maja on kasutada üks polüfunktsionaalne treeningsaal.

Balletijuhil, balletiintendandil ja repetiitoritel on omaette tööruum. Teater maksab kinni balletitantsijate töövarustuse (riided, balletisussid jne.) 300 000 krooni eest aastas ning massööri teenused orienteeruvalt 90 000 krooni eest aastas.

Teater võimaldab balletisolistidel osaleda rahvusvahelistel konkurssidel, võimaldades neile esinemisriided ja osaliselt reisikulud. Võimalusel võimaldab teater balletiartistide erialast koolitust Eestis 1 kord aastas. Teater võimaldab balletiartistidele soovi korral osalise õnnetusjuhtumi kindlustuse, kui nad ei ole Eesti Kutseliste Tantsijate Liidu liikmed.

Vanemuise ballett hoiab ka edaspidi isikupärast joont, valides repertuaari originaalkoreograafia tipplavastajaid nii kodu- kui välismaalt ja võimaldades noortel tantsijatel ja koreograafidel endi võimeid näidata. Vanemuise balletitrupp annab võimaluste piires ka külalissetendusi väljaspool Eestit

2.3. Koor, solistid ja orkester

Koori koosseis jääb väljakujunenud suuruse piiridesse. Koori kasutada on garderoobid ning kabinet koormeistrile ja intendandile.

Teater mureseb koorile lisaks lavastustes kasutatavatele kostüümidele ka kontserttegevuse esinemisriided.

Kooriartistidele korraldab teater hääleseade tunde.

Koor osaleb teatri ooperi- opereti- muusikali- ja draamalavastuses vastavalt repertuaarist tulenevatele vajadustele. Vanemuise ooperikoor annab iga aasta ka 2 tasuta kontserti ,millest üks toimub Tartus ja teine mujal Eestis.

Teater omab mõningast solistide koosseisu ja hoiab seda olemasoleval tasemel. Teatri põhimõtteline otsus on kutsuda ooperilavastustesse esinema soliste freelancer põhimõttel, kuna see annab võimaluse valida rollidesse sobivaimaid soliste laiema valiku seast. Samuti on põhjuseks freelancerartistide kasutamise eelistamisel, et oma väga hea solistide koosseisu loomiseks pole teatril solistidele piisavat rakendust ooperižanris, mis omakorda on tingitud ooperipubliku piiratud arvust Tartus. Teater tutvustab ooperižanri võimaluste piires, kuid loodab, et selle žanri tutvustamisele hakkab rohkem rõhku ja tähelepanu pöörama selle žanri peamiseks arendajaks ellu kutsutud Rahvusoper Estonia.

Tööl on 4 kontsertmeistrit. Solistide garderoobis on klaverid.

Vanemuise orkester jätkab väljakujunenud suuruses - 66 orkestranti, neist üks on intendant. Teatris on 2009-2013 aastatel statsionaarselt kaks dirigenti , kellest üks on muusikajuht. Orkester osaleb vastavalt vajaduse ballettides, ooperites, operettides, muusikalides, draamalavastustes ja annab kontserte. Orkestri kasutada on Suures Majas garderoobid, puhkeruum, harjutusruumid, üks ruum dirigentidele ja üks ruum intendantile, muusikajuhi kabinet. Orkestrile on vajalik uue orkestri proovisaali ehitus.

Teater muretseb orkestrantide esinemisriided (naistel must kleit, meestel smoking, jalanõud).

Teater uuendab iga aasta orkestri pilliparki, koostöös Eesti Kultuurkapitaliga. Teater organiseerib 2009-2013 aastatel võimalikult paljude külalisdirektide kutsumised Vanemuisesse, mis arendab orkestrit ja rikastab repertuaarietenduste helikeelt. Vanemuise teater on saavutanud viimaste aastatega selle, et meie orkestrit juhtivad väga tihti tippdirektid nii Eestist kui mujalt.

2.4. Kirjandusala

Kirjandusalas töötab 4 inimest (juhataja-draamatoimetaja, muusika- ja balletitoimetaja, raamatukoguhoidja).

Kirjandusala kasutada on kabinet koos 4 töökohaga ja raamatukogu.

Kirjanduslal on võimalus täiendada teatri video- ja fonoteeki, milleks teater eraldab rahalised vahendid. Kirjandusala ülesandeks on koostöös Videoalaga jäädvustada kõik Vanemuise teatri uuslavastused DVDle.

Kirjandusala töötajatel on võimalik külastada võimaluste piires rahvusvahelisi teatريفestivale.

2.4.1. Välissuhted

Kirjandusala toimetajate ülesandeks on regulaarne koostöö sõprusteatritega, et otsida võimalusi ning sõlmida kokkuleppeid külalissetenduste andmiseks väljaspool Eestit ning samuti leida võimalusi meie töötajate osavõtuks festivalidest. Teatril ei ole hetkel eraldi välissuhete juhti, sest teatri reisimisvõimalusi arvesse võttes on mõistlikum antud tegevust korraldada läbi valdkonna toimetajate ja loominguiliste juhtide.

2.5. Turundus

Turundusosakond jätkab tööd väljakujunenud suuruses ning osakonda suurendatakse vastavalt reaalsele vajadusele, tulenevalt turusituatsioonist. Turundusosakond suurendab aktiivset müügitegevust. Rohkem hakatakse tähelepanu pöörama välituristide teatrikülastustele Vanemuisesse ning tegeletakse aktiivselt Vanemuise kui Eesti vanima teatri imago hoidmisega. Osakonnale kasutada on tööruumid koos täieliku sisseseadega.

Müügitöö käib sihtgruppide ja erinevalt žanrite kaupa, agressiivsemalt pakutakse uuslavastusi ja klientidega suhtlemine on vahetum. Pakkumisi tehakse firmadesse (personalijuhtidele, sekretäridele), reisibüroodele ja –korraldajatele. Iga hooaja alguseks luuakse uus reklaamistrateegia, mis tugineb just selle hooaja repertuaari rõhuasetustel.

2.6. Etendustegevuse koordineerimisosakond

Osakonnas töötavad osakonna juhataja, 4 kontsertmeistrit, 5 inspitsienti. Nende kasutuses on kolm ruumi: juhataja kabinet, kontsertmeistrite ruum ja inspitsientide ruum.

2.7. Administratsioon

2.7.1. Raamatupidamine ja personali juhtimine

Osakonna isikkoosis on 7 inimeset koos personalijuhi ja tema assistendiga. Osakonna kasutuses on eraldi kabinetid personalijuhile ja raamatupidamistuba viie töökohaga.

Teater võimaldab igal töötajal end kord aastas koolitada seadusandluse ja/või raamatupidamise alal.

2.7.2. Haldusosakond

Haldusosakonna ülesandeks on viia ellu üles seatud renoveerimisplaanid ning tegelda igapäevaste tekkinud probleemide operatiivse lahendamisega.

2.7.3. Peaadministraatoriteenistus

Peaadministraatoriteenistus jääb väljakujunenud koosseisuga.

Eraldi ruumid on peaadministraatoril, koristajatel ning administraatoritel.

Teater tagab klienditeenindajate igaaastase koolituse enne uue hooaja algust.

Teater tagab vajalikud ja kaasaegsed töövahendid.

2.8. Lavatehniline osakond

2.8.1. Lavatehnilise osakonna administratsioon

Töö jätkub väljakujunenud meeskonnas mille moodustavad osakonna juhataja, juhataja abi. Teostatud on tööruumide kaasajastamine ning loodud vajalikud töötingimused suuremõduliste lavamakettide arutelude läbiviimiseks.

1. Lavameistrid

Lavameistrite koosseisu suurus on otseses sõltuvuses teatri statsionaari- ja väljasõiduetenduste arvust. Teater võimaldab täiendkoolitusi ja workshopidest osavõttu tehnilisele personalile.

2. Kostüümiala

Kostüümiala jätkab väljakujunenud koosseisus ning renoveeritud tööruumides. Teater võimaldab täiendkoolitust.

2.8.4. Dekoratsiooniala

Dekoratsiooniala kõik töökodade ruumid on remonditud ning varustatud uue tehnikaga.

Dekoratsiooni ladustamise probleem, tuleb lahendada suure maja ja väikese maja juurdeehituste raames, seni kasutakse dekoratsiooni ladustamiseks rendipindu. Teater võimaldab tööriided ja erialast koolitust .

2.8.5. Valgustusala

Valgustusala jätkab väljakujunenud isikkoosseisuga. Tegeleda tuleb uuenduslike lahenduste leidmisega lavastuste valgusrežiis. Korraldatakse koolitusi välismaiste valguskunstnike poolt, et tõhustada veelgi tööd uuenenud valgustehnikaga.

2009 aasta jooksul uuendatakse väikese maja valguspark, kuna kapitaalremont viibib ning antud uuendusega ei ole võimalik oodata. Teater kutsub uuslavastuste valguskunstnikeks erinevaid professionaale nii Eestist kui väljastpoolt Eestit.

2.8.6. Heli- ja videoala

Teater võimaldab heli- ja videotehnikutel osa võtta nüüdisaegse tehnika kursustest ja messidest Eestis. Järkjärgult suurendatakse tehnikaparki, vastavalt uuslavastuste vajadustele. Samuti uuendatakse kõrimikrofonide parki ning tegeletakse väikese maja renoveerimise ettevalmistusega. Valmistatakse ette väikese maja tehnika uuendamine.

2.8.7. Rekvisiidiala

Rekvisiidialas on läbi viidud rekvisiidiala ruumide remont ning rekvisiidiala isikkoosseis jätkab väljakujunenult.

2.8.8. Jumestusala

Teater võimaldab töötajatele erialast ja tervisekaitse koolitust, osalemist messidel Eestis, võimalusel vähemalt kord aastas kogemuste omandamist välisteatrites ning osalemist kursustel.

2.9. Sadamateater

Rendisuhted Sadamateatriga jätkuvad kuni aastani 2011 kuid võimalusel lõpetatakse , kui õnnestub enne tähtaega valmis ehitada uus blackbox teater suure maja kinnistule.

Mahukaid investeeringuid olemasolevasse Sadamateatri hoonesse ei planeerita. Sadamateatriga sõlmitud kunagine rendileping on teatrile koormav ning raske ning pikemas perspektiivis peab teater õigemaks omada black-box saali, mitte seda rentida.

3. Kokkuvõte

Vanemuse teater on saavutanud soovitud stabiilsuse, omame toimivat struktuuri, konkretiseeritud ja selginenud paljude alade tööülesanded. Teatri juhtimine on läbipaistev, infoliikumine teatris normaalne. Palju on tehtud töötajate töötingimuste parendamiseks ning tänases majanduslikult keerulises olukorras

võetakse kasutusele erinevaid meetmeid, et Vanemuise teatri püsikoosseisuliste töötajate heaolu, turvatunne ja kindlus tuleviku ees tagada.

Vanemuise teater on Eesti kõige külastatavam teater, mis näitab publiku usaldust ning õiget repertuaarivalikut. Vanemuise teatri finantsseis on rahuldav ning saavutatud on stabiilsus. Vanemuise teatri väga oluliseks vajaduseks on väikese maja kapitaalremont, sest selle remondi järjekordsel edasilükkumisel võib tekkida olukord kus etendustegevuse jätkamine samas mahus ei ole enam varsti võimalik.

Pean oluliseks jätkata teatri stabiilset ning kindlasuunalist arengut. Tuleb jätkata läbipaistvat juhtimist ja võimaldada kogu kollektiivile stabiilne ja kindel loominguiline ning turvaline töökeskkond. Pean oluliseks seista selle eest, et Vanemuises säiliks mitmežanrilisus, mis on Vanemuise identiteet. Vanemuise teater soovib liikuda alati edasi ning seda tempokalt ja veelgi silmapaistvalt.

Paavo Nõgene
Teatrijuht
19.märts 2009